

Lege nr. 422

din 18 iulie 2001*** Republicata^{*)}

privind protejarea monumentelor istorice

Republicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 938 din 20 noiembrie 2006

!Declinare de răspundere:

Textul prezentat nu are caracter oficial și va putea fi folosit numai în scop de informare, în nici un caz pentru luarea unei decizii, pentru care este necesară consultarea textului oficial.

^{*)} Republicata în temeiul art. V din Legea nr. 259/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, publicata în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 573 din 3 iulie 2006, dându-se textelor o noua numerotare.

Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice a fost publicata în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 407 din 24 iulie 2001, iar ulterior a mai fost modificata și completata prin:

-Legea nr. 401/2003 pentru modificarea și completarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, publicata în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 749 din 27 octombrie 2003;

-Legea nr. 468/2003 privind modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, publicata în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 19 noiembrie 2003;

-Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicata în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

TITLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. - (1) Prezenta lege reglementează regimul juridic general al monumentelor istorice.

(2) În sensul prezentei legi, monumentele istorice sunt bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală.

(3) Regimul de monument istoric este conferit prin clasarea acestor bunuri imobile conform procedurii prevăzute în prezenta lege.

(4) Pot fi clasate ca monumente istorice bunurile imobile situate în afara granițelor, proprietăți ale statului român, cu respectarea legislației statului pe teritoriul cărui se afla.

Art. 2. - (1) Monumentele istorice fac parte integranta din patrimoniul cultural national si sunt protejate prin lege.

(2) Activitatile si masurile de protejare a monumentelor istorice se realizeaza în interes public. în conditiile prezentei legi interventiile asupra monumentelor istorice pot constitui cauza de utilitate publica.

(3) În sensul prezentei legi, prin protejare se înțelege ansamblul de masuri cu caracter stiintific, juridic, administrativ, financiar, fiscal si tehnic menite sa asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidenta, conservarea, inclusiv paza si întretinerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice si integrarea lor social-economica si culturala în viata colectivitatile locale.

(4) Pentru protejarea monumentelor istorice se stabilesc prin lege masuri stimulative cu caracter economic sau de alta natura.

(5) Asupra monumentelor istorice se pot aplica servituti de utilitate publica instituite potrivit legii.

Art. 3. - Conform prezentei legi se stabilesc urmatoarele categorii de monumente istorice, bunuri imobile situate suprateran, subteran si subacvatic: (a) monument - constructie sau parte de constructie, împreuna cu instalatiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioara sau exterioara care fac parte integranta din acestea, precum si lucrari artistice comemorative, funerare, de for public, împreuna cu terenul aferent delimitat topografic, care constituie marturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, stiintific sau tehnic;

(b) ansamblu - grup coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic ori muzeistic de constructii urbane sau rurale care împreuna cu terenul aferent formeaza o unitate delimitata topografic ce constituie o marturie cultural-istorica semnificativa din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, stiintific sau tehnic;

(c) sit - teren delimitat topografic cuprinzând acele creatii umane în cadru natural care sunt marturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, stiintific, tehnic sau al peisajului cultural.

Art. 4. - (1) Monumentele istorice apartin fie domeniului public sau privat al statului, al judetelor, oraselor sau comunelor, fie sunt proprietate privata a persoanelor fizice sau juridice.

(2) Monumentele istorice proprietate publica a statului sau a unitatilor administrativ-teritoriale sunt inalienabile, imprescriptibile si insesizabile; aceste monumente istorice pot fi date în administrare institutiilor publice, pot fi concesionate, date în folosinta gratuita institutiilor de utilitate publica sau închiriate, în conditiile legii, cu avizul Ministerului Culturii si Cultelor sau, dupa caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor.

(3) Monumentele istorice apartinând domeniului privat pot face obiectul circuitului civil în conditiile stabilite prin prezenta lege.

(4) Monumentele istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat pot fi vândute numai în conditiile exercitarii dreptului de preemtiune ale statului român, prin Ministerul Culturii si Cultelor, pentru monumentele istorice clasate în grupa A, sau prin serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor, pentru monumentele istorice clasate în grupa B,

ori al unitatilor administrativ-teritoriale, dupa caz, potrivit prezentei legi, sub sanctiunea nulitatii absolute a vânzării.

(5) Proprietarii, persoane fizice sau juridice de drept privat, care intentioneaza sa vânda monumente istorice, transmit serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor înștiintarea privind intentia de vânzare, însoțita de documentatia stabilita prin ordin al ministrului culturii si cultelor.

(6) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor transmit Ministerului Culturii si Cultelor înștiintarea, documentatia si propunerea de raspuns, în termen de 5 zile lucratoare de la primirea acestora.

(7) Termenul de exercitare a dreptului de preemtiune al statului este de maximum 25 de zile de la data înregistrării înștiintării, documentatiei si a propunerii de raspuns la Ministerul Culturii si Cultelor sau, dupa caz, la serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor; titularii dreptului de preemtiune vor prevedea în bugetul propriu sumele necesare destinate exercitarii dreptului de preemtiune; valoarea de achizitionare se negociaza cu vânzătorul.

(8) În cazul în care Ministerul Culturii si Cultelor sau serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor nu își exercita dreptul de preemtiune în termenul prevazut la alin. (7), acest drept se transfera autoritatilor publice locale, care îl pot exercita în maximum 15 zile.

(9) Comunicarile privind neexercitarea dreptului de preemtiune au termen de valabilitate pentru întregul an calendaristic în care au fost emise, inclusiv pentru situatiile în care monumentul istoric este vândut de mai multe ori.

(10) În conditiile legii, în vederea protejării monumentelor istorice se poate proceda, în cazuri extreme, la stramutarea acestora.

(11) Monumentele istorice care se afla pe teritoriul României si care sunt proprietatea altor state sunt protejate în conditiile prezentei legi.

Art. 5. - În actele de înstrainare, concesiune, închiriere, dare în administrare sau dare în folosinta gratuita a monumentelor istorice se va mentiona regimul de monument istoric al imobilelor si obligatia protejării acestora potrivit prezentei legi.

Art. 6. - (1) Paza, întreținerea, conservarea, consolidarea, restaurarea si punerea în valoare prin mijloace adecvate a monumentelor istorice revin, dupa caz, proprietarilor sau titularilor altor drepturi reale asupra acestora, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) În cazul în care un monument istoric nu are proprietar cunoscut, obligatiile decurgând din prezenta lege revin autoritatii administratiei publice locale din unitatea administrativa pe al carei teritoriu este situat monumentul istoric sau autoritatilor administratiei publice centrale.

Art. 7. - (1) Statul garanteaza si asigura protejarea monumentelor istorice în conditiile stabilite prin prezenta lege.

(2) Ministerul Culturii si Cultelor este autoritatea administratiei publice centrale de specialitate care elaboreaza strategiile si normele specifice de protejare a monumentelor istorice, urmareste si asigura aplicarea lor.

(3) Autoritatile administratiei publice centrale de specialitate, institutiile de specialitate subordonate acestora si autoritatile administratiei publice locale colaboreaza si raspund, dupa caz, de activitatea de protejare a monumentelor istorice.

(4) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și instituțiile din subordinea acestora, precum și autoritățile administrației publice locale cooperează cu proprietarii monumentelor istorice, persoane fizice sau juridice, cu detinatorii și administratorii acestora, precum și cu instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale din domeniul protejării monumentelor istorice și îi sprijină în condițiile legii.

TITLUL II

Protejarea monumentelor istorice

CAPITOLUL I

Monumentele istorice

Art. 8. - (1) Monumentele istorice se clasează astfel:

- a) În grupa A - monumentele istorice de valoare națională și universală;
- b) În grupa B - monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local.

(2) Clasarea monumentelor istorice în grupe se face prin ordin al ministrului culturii și cultelor, la propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, conform procedurii de clasare prevăzute de prezenta lege.

(3) Monumentele istorice clasate în grupele prevăzute la alin. (1) și zonele de protecție a acestora, aflate în proprietate publică, pot fi declarate, potrivit legii, de interes public național sau local, după caz, prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv prin hotărâre a consiliilor locale, județene sau a Consiliului General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 9. - (1) Pentru fiecare monument istoric se instituie zonă sa de protecție, delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama strădală, relief și caracteristicile monumentului istoric, după caz, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural.

(2) Delimitarea și instituirea zonei de protecție se realizează, simultan cu clasarea bunului imobil ca monument istoric, în condițiile legii.

(3) Autoritățile publice locale competente vor include în planurile urbanistice și în regulamentele aferente zonele de protecție delimitate conform alin. (2).

(4) În zona de protecție pot fi instituite servituti de utilitate publică și reglementări speciale de construire prin planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legii.

(5) În zonele de protecție a monumentelor istorice care sunt lacasuri de cult este interzisă desfășurarea în aer liber, în perioada în care în cadrul acestora se desfășoară serviciu religios, a unor manifestări care, prin poluarea sonoră sau vizuală pe care o produc, pot

impieta asupra desfasurarii serviciului religios.

(6) Prin exceptie, se pot organiza manifestari de genul celor prevazute la alin. (5), cu acordul autoritatii religioase care administreaza lacasul, în conditii care sa nu impieteze asupra desfasurarii serviciului religios.

Art. 10. - (1) Monumentele istorice sunt protejate indiferent de regimul lor de proprietate sau de starea lor de conservare.

(2) Protejarea monumentelor istorice este parte componenta a strategiilor de dezvoltare durabila economico-sociala, turistica, urbanistica si de amenajare a teritoriului, la nivel national si local.

(3) Exproprierea pentru cauza de utilitate publica a monumentelor istorice si a zonelor de protectie a acestora sau instituirea unor servituti poate fi initiata si aplicata numai cu avizul Ministerului Culturii si Cultelor.

(4) Aplicarea de servituti care au drept consecinta desfiintarea, distrugerea partiala sau degradarea monumentelor istorice si a zonelor lor de protectie este interzisa.

Art. 11. - (1) Orice interventie asupra monumentelor istorice si asupra imobilelor din zona lor de protectie, precum si orice modificare a situatiei juridice a monumentelor istorice se fac numai în conditiile stabilite prin prezenta lege.

(2) Desfiintarea, distrugerea partiala sau totala, profanarea, precum si degradarea monumentelor istorice sunt interzise si se sanctioneaza conform legii.

CAPITOLUL II

Inventarierea si clasarea monumentelor istorice

Art. 12. - (1) Inventarierea monumentelor istorice reprezinta actiunea de strângere a totalitatii informatiilor, documentelor, studiilor, cercetarilor si a documentatiilor cu privire la identificarea imobilelor susceptibile de a dobândi calitatea de monument istoric, a imobilelor clasate ca monumente istorice, a monumentelor istorice declasate, precum si a celor distruse sau disparute.

(2) Inventarul monumentelor istorice reprezinta o baza de date, actualizata permanent prin operatiunile necesare de corelare, în vederea asigurarii unei informari permanente si exacte în legatura cu situatia imobilelor monumente istorice.

(3) Clasarea este procedura prin care se confera regim de monument istoric unui bun imobil conform art. 8.

(4) Inventarierea si clasarea se realizeaza potrivit dispozitiilor prevazute de prezenta lege si în conformitate cu normele metodologice de inventariere si clasare a monumentelor istorice, aprobate prin ordin al ministrului culturii si cultelor.

(5) Pentru realizarea inventarierii monumentelor istorice, autoritatile si institutiile publice competente comunica serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor, la solicitarea acestora, date privind situatia juridica a imobilelor.

Art. 13. - (1) Procedura de clasare se declanseaza de catre directiile pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti, astfel:

1. din oficiu, în urmatoarele situatii:

- a) pentru bunurile imobile aflate în proprietatea statului sau a unitatilor administrativ-teritoriale;
- b) pentru bunurile imobile aflate în proprietatea cultelor religioase;
- c) pentru bunurile imobile descoperite întâmplator sau în cadrul unor cercetari arheologice sistematice.

2. la cererea sau, dupa caz, la propunerea:

- a) proprietarului bunului imobil;
- b) primarului localitatii, a consiliului local sau judetean, respectiv a Consiliului General al Municipiului Bucuresti, pe al carui teritoriu administrativ se afla bunul imobil în cauza;
- c) Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice, a Comisiei Nationale de Arheologie sau a Comisiei Nationale a Muzeelor si Colectiilor;
- d) asociatiilor si fundatiilor legal constituite, cu activitate în domeniul protejarii monumentelor istorice;
- e) institutiilor publice cu atributii în domeniu.

(2) Dosarul de clasare sau de declasare este întocmit de serviciile deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor, de regula, prin experti autorizati sau specialisti atestati înscriși în registrele Ministerului Culturii si Cultelor si se înainteaza compartimentului de specialitate din Ministerul Culturii si Cultelor, care îl analizeaza si îl prezinta, dupa caz, Comisiei Nationale de Arheologie si/sau Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice spre analiza si propuneri. Secretarul Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice elaboreaza proiectul de ordin de clasare sau de declasare, pe care îl înainteaza ministrului culturii si cultelor spre aprobare.

(3) Bunul imobil se claseaza prin ordin al ministrului culturii si cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(4) Comunicarea de clasare sau de declasare, respectiv, dupa caz, raspunsul motivat privind neclasarea sau nedeclasarea, se comunica proprietarului si titularilor altor drepturi reale, precum si autoritatii administratiei publice locale de catre serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor, în termen de cel mult 30 de zile de la data primirii lor de la Ministerul Culturii si Cultelor sau de la publicarea lor în Monitorul Oficial al României, Partea I, dupa caz.

Art. 14. - (1) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor au obligatia de a comunica de îndata proprietarului, titularului dreptului de administrare sau, respectiv, titularului altui drept real asupra bunului imobil declansarea procedurii de clasare sau de declasare.

(2) De la data comunicarii catre proprietar sau catre titularul altor drepturi reale a declansarii procedurii de clasare si pâna la publicarea ordinului de clasare sau pâna la comunicarea neclasarii, dupa caz, dar nu mai mult de 12 luni, bunului imobil în cauza i se aplica regimul juridic al monumentelor istorice.

Art. 15. - (1) Comunicarea de clasare, de declasare sau raspunsul privind neclasarea sau nedeclasarea pot fi contestate de proprietarul bunului imobil în cauza la Ministerul Culturii si Cultelor în termen de 30 de zile de la data comunicarii; contestatia se solutioneaza în termen de 30 de zile de la înregistrare.

(2) în cazul în care prin votul a doua treimi din numarul membrilor Comisia Nationala a Monumentelor Istorice sustine hotarârea initiala de clasare sau de neclasare, ministrul culturii si cultelor este îndreptatit sa respinga contestatia.

(3) în cazul în care contestatarul nu este multumit de raspunsul primit, acesta se poate adresa instantei de contencios administrativ, în conditiile legii.

(4) în cazul în care ordinul de clasare a fost contestat în conditiile legii, acesta ramâne definitiv dupa epuizarea cailor de atac.

(5) în cazul în care ordinul de clasare nu este contestat în conditiile legii, acesta ramâne definitiv dupa 30 de zile de la comunicarea lui în scris proprietarului si autoritatilor administratiei publice locale.

(6) La data ramânerii definitive a comunicarii de declasare sau de la data comunicarii raspunsului privind neclasarea, regimul de monument istoric al bunului înceteaza, iar reluarea procedurii de clasare sau de declasare nu poate interveni înainte de 3 ani, în absenta descoperirii unor elemente noi care sa o justifice.

(7) în situatia introducerii unei actiuni în contencios administrativ împotriva ordinului de clasare sau a comunicarii declansarii procedurii de clasare, pâna la pronuntarea unei hotarâri judecatoresti ramase definitive si irevocabile, asupra bunului imobil în cauza se aplica regimul juridic al monumentelor istorice.

Art. 16. - (1) Ordinul de clasare sau de declasare se publica, prin grija Ministerului Culturii si Cultelor, în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen de 15 zile de la ramânerea definitiva.

(2) Calitatea de monument istoric a bunului imobil respectiv se înscrie de catre proprietar, fara taxa, în Cartea funciara, în termen de 30 de zile de la data publicarii ordinului de clasare în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 17. - (1) În termen de 90 de zile de la data publicarii în Monitorul Oficial al României, Partea I, a ordinului de clasare, directiile pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti, întocmesc si comunica proprietarului actul prin care sunt precizate conditiile si regulile de utilizare sau de exploatare si de întretinere a bunului imobil în cauza, denumit Obligatia privind folosinta monumentului istoric, care însoteste actele de proprietate, de concesiune sau de închiriere pe tot parcursul existentei imobilului în cauza.

(2) Metodologia de întocmire si continutul Obligatiei privind folosinta monumentului istoric se aproba în termen de 90 de zile de la data intrarii în vigoare a prezentei legi, prin ordin al ministrului culturii si cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Obligatia privind folosinta monumentului istoric este servitute constituita în folosul imobilului si se înscrie în Cartea funciara de catre proprietar în termen de 30 de zile de la data comunicarii ei.

Art. 18. - (1) Monumentele istorice, zonele de protectie si zonele construite protejate, definite potrivit legii, se evidentiaza în planurile de amenajare a teritoriului si în planurile urbanistice ale unitatilor administrativ-teritoriale.

(2) în conditiile legii si în baza avizului Ministerului Culturii si Cultelor, în scopul protejarii valorilor de patrimoniu cultural ce au determinat instituirea zonei construite protejate, autoritatile publice locale pot institui servituti, pot interzice desfiintarea sau modificarea constructiilor.

(3) Calitatea de monument istoric, precum si cea de zona construita protejata, de oras istoric sau de sat istoric se marcheaza printr-un însemn distinctiv amplasat de reprezentantii primariilor pe monumentul istoric, la intrarea în zona construita protejata sau în orasul istoric ori satul istoric, dupa caz, în conformitate cu normele metodologice aprobate prin ordin al ministrului culturii si cultelor. Costul însemnelor distinctiv se suporta de catre autoritatile publice locale.

Art. 19. - (1) În sensul prezentei legi, prin declarare se înțelege radierea din Lista monumentelor istorice a unui bun imobil sau a unei parti din acesta, prin mentionarea în lista a ordinului de declarare.

(2) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor comunica proprietarului, titularului dreptului de administrare sau titularului altui drept real asupra monumentului istoric declarat, dupa caz, în maximum 5 zile de la publicarea ordinului de declarare, efectuarea radierii.

(3) Declararea monumentelor istorice urmeaza aceeasi procedura ca cea prevazuta pentru clasare. Ea este declansata din oficiu în oricare dintre situatiile urmatoare:

a) descarcarea de sarcina arheologica, în cazul siturilor arheologice, conform avizului Comisiei Nationale de Arheologie;

b) disparitia monumentului istoric;

c) constatarea pierderii calitatii de monument istoric a imobilului.

(4) Erorile materiale din Lista monumentelor istorice pot fi îndreptate din oficiu sau în urma solicitarii oricarei persoane interesate.

Art. 20. - Schimbarea grupei de clasare a monumentelor istorice se face potrivit procedurii prevazute pentru clasare.

Art. 21. - (1) Clasarea de urgenta este procedura exceptionala prin care un bun imobil aflat în pericol iminent de distrugere sau de alterare fizica este clasat în grupa A sau B, dupa caz, în vederea luarii masurilor urgente necesare pentru salvarea sa.

(2) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor pot declansa procedura de clasare de urgenta, din oficiu sau la solicitarea oricarei persoane interesate.

(3) Declansarea procedurii de clasare de urgenta se efectueaza în maximum 3 zile de la identificarea situatiei imobilului sau înregistrarea solicitarii privind situatia imobilului, pe baza notei de constatare elaborate de delegatul serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii si Cultelor, al muzeului judetean, respectiv al muzeului municipiului Bucuresti, sau al autoritatilor administratiei publice locale, dupa caz.

(4) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor comunica imediat în scris proprietarului bunului imobil declansarea procedurii de clasare de urgenta a imobilului în Lista monumentelor istorice. De la data comunicarii declansarii procedurii de clasare de urgenta pâna la finalizarea procedurii, imobilului i se aplica regimul juridic al monumentelor istorice.

(5) Împotriva declansarii procedurii de clasare de urgenta sau a ordinului de clasare de urgenta, proprietarul se poate adresa instantei de contencios administrativ.

(6) Pâna la solutionarea litigiului, bunului imobil în cauza i se aplica regimul juridic al monumentelor istorice.

(7) La solicitarea serviciilor deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor, proprietarii imobilelor propuse pentru clasare din oficiu sau de urgenta vor transmite acestora documentele necesare completarii dosarului de clasare.

Art. 22. - (1) Lista monumentelor istorice cuprinde monumentele istorice clasate în grupa A sau B si se întocmeste de Institutul National al Monumentelor Istorice.

(2) Lista monumentelor istorice se aproba prin ordin al ministrului culturii si cultelor, se publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, si se actualizeaza la fiecare 5 ani.

(3) Lista monumentelor istorice sta la baza întocmirii cadastrului de specialitate al monumentelor istorice, a planurilor de amenajare a teritoriului si a planurilor urbanistice.

CAPITOLUL III

Intervenții asupra monumentelor istorice

Art. 23. - (1) Interventiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza si cu respectarea avizului emis de catre Ministerul Culturii si Cultelor sau, dupa caz, de catre serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor.

(2) În sensul prezentei legi, interventiile ce se efectueaza asupra monumentelor istorice sunt:

a) toate lucrarile de cercetare, conservare, construire, extindere, consolidare, restructurare, amenajari peisagistice si de punere în valoare, care modifica substanta sau aspectul monumentelor istorice;

b) executarea de mulaje de pe componente ale monumentelor istorice;

c) amplasarea definitiva sau temporara de împrejmuiiri, constructii de protectie, piese de mobilier fix, de panouri publicitare, firme, sigle sau orice fel de însemne pe si în monumente istorice;

d) schimbari ale functiunii sau destinatiei monumentelor istorice, inclusiv schimbarile temporare;

e) stramutarea monumentelor istorice;

f) amenajari de cai de acces, pietonale si carosabile, utilitati anexe, indicatoare, inclusiv în zonele de protectie a monumentelor istorice. \

- (3) Autorizatia de construire, autorizatia de desfiintare, precum si autorizatiile referitoare la interventiile prevazute la alin. (2) se elibereaza numai pe baza si în conformitate cu avizul Ministerului Culturii si Cultelor sau, dupa caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor si cu celelalte avize, potrivit dispozitiilor legale în vigoare.
- (4) Autorizatiile prevazute la alin. (3), emise fara avizul institutiilor abilitate prin lege si fara respectarea conditiilor acestora, sunt nule de drept.
- (5) Obligatia privind folosinta monumentului istoric face parte integranta din Cartea tehnica a constructiei. în situatia în care aceasta nu exista, Obligatia privind folosinta monumentului istoric tine locul documentatiei tehnice de utilizare a bunului imobil, în conditiile legii.
- Art. 24. - (1)** Interventiile care se efectueaza asupra imobilelor care nu sunt monumente istorice, dar care se afla în zone de protectie a monumentelor istorice sau în zone construite protejate se autorizeaza pe baza avizului Ministerului Culturii si Cultelor sau, dupa caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor si a celorlalte avize, potrivit dispozitiilor legale în vigoare.
- (2) Toate interventiile care se efectueaza asupra monumentelor istorice, altele decât cele de schimbare a functiunii sau a destinatiei, de întretinere sau de reparatii curente, indiferent de sursa lor de finantare si de regimul de proprietate a imobilului, se fac sub inspectia si controlul propriu ale Ministerului Culturii si Cultelor, respectiv ale serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor, cu personal atestat, în conditiile legii.
- (3) În conditiile legii, în cazul realizarii de lucrari neautorizate, fara avize sau care încalca avizele de specialitate, personalul de inspectie abilitat are dreptul sa întrerupa lucrarile pâna la intrarea în legalitate, sa aplice sanctiuni si, dupa caz, sa dispuna revenirea la situatia initiala si sa sesizeze organele de cercetare penala.
- (4) Elaborarea expertizelor tehnice, a proiectelor de consolidare, restaurare, verificarea tehnica a proiectelor si dirigentarea lucrarilor se efectueaza numai de experti si/sau specialisti atestati de catre Ministerul Culturii si Cultelor, cu respectarea exigentelor specifice domeniului monumentelor istorice si a cerintelor privind calitatea lucrarilor în constructii.
- (5) Protejarea si conservarea monumentelor istorice reprezentând descoperiri arheologice ramase decopertate se fac, în conditiile legii, de catre investitori, sub coordonarea responsabilului stiintific al santierului si a institutiei organizatoare.

TITLUL III

Instituii și organisme de specialitate
cu atribuții în protejarea monumentelor istorice

CAPITOLUL I

Instituii

Art. 25. - (1) Ministerul Culturii si Cultelor elaboreaza si asigura aplicarea strategiei nationale si urmareste respectarea prevederilor

legale si a normelor si metodologiilor din domeniul protejarii monumentelor istorice.

(2) Ministerul Culturii si Cultelor asigura îndeplinirea angajamentelor statului asumate prin conventiile internationale referitoare la protectia monumentelor istorice, la care România este parte.

(3) Ministerul Culturii si Cultelor reprezinta statul în relatia cu proprietarii de monumente istorice si cu titularii altor drepturi reale asupra acestora.

(4) Pentru îndeplinirea atributiilor sale, potrivit prevederilor prezentei legi, Ministerul Culturii si Cultelor organizeaza compartimente de specialitate în aparatul propriu, precum si institutii subordonate, având drept atributii activitatile de cercetare, inventariere, avizare, inspectie si control, conservare, restaurare si punere în valoare a monumentelor istorice.

Art. 26. - (1) În vederea protejarii monumentelor istorice Ministerul Culturii si Cultelor îndeplineste, direct sau prin serviciile sale publice deconcentrate ori prin alte institutii publice subordonate, urmatoarele atributii:

1. organizeaza sistemul national de cercetare, inventariere, clasare a monumentelor istorice, de elaborare a reglementarilor din domeniu, de inspectie si control al monumentelor istorice;

2. avizeaza reglementarile, normele si metodologiile cu aplicabilitate pentru domeniul monumentelor istorice, în cazul în care acestea sunt elaborate de alte autoritati decât Ministerul Culturii si Cultelor;

3. confera, prin ordin al ministrului culturii si cultelor, regimul de monument istoric;

4. publica Lista monumentelor istorice, întocmita de Institutul National al Monumentelor Istorice, în Monitorul Oficial al României, Partea I, si o actualizeaza, potrivit legii, la fiecare 5 ani;

5. face propuneri pentru cuprinderea în proiectul bugetului de stat a sumelor necesare în vederea finantarii cheltuielilor pentru protejarea monumentelor istorice;

6. emite avizele necesare în vederea eliberarii autorizatiilor de construire pentru lucrarile si interventiile asupra monumentelor istorice;

7. emite avizul privind regulamentele de constructie din zonele de protectie a monumentelor istorice si în zonele construite protejate;

8. emite avizul privind studiile de fundamentare istorico-stiintifica pentru delimitarea zonelor de protectie a monumentelor istorice sau a zonelor construite protejate, ale sectiunilor de specialitate din planurile de amenajare a teritoriului si planurilor urbanistice, precum si pentru proiectele de restaurare a monumentelor istorice;

9. emite avizul pentru Planul de amenajare a teritoriului national - sectiunea "Zone construite protejate", precum si pentru sectiunile de specialitate din planurile de amenajare a teritoriului care au ca obiect monumente istorice sau zone construite protejate;

10. emite avizele pentru sectiunile de specialitate din planurile urbanistice generale ale unitatilor administrativ-teritoriale, planurile urbanistice zonale, precum si din planurile urbanistice de detaliu, care au ca obiect monumente istorice sau zone construite protejate;

11. emite avizele pentru interventii asupra imobilelor situate în zonele de protectie a monumentelor istorice si în zonele construite protejate, pentru care nu exista regulamente de constructie avizate conform pct. 7;

- 12.** initiaza, atunci când este necesar, sau solicita consiliilor județene sau Consiliului General al Municipiului București, după caz, exproprierea pentru cauza de utilitate publică a monumentelor istorice, în vederea salvării acestora de la distrugere și degradare;
- 13.** coordonează, prin diriginți de specialitate ai Oficiului Național al Monumentelor Istorice, atestați de Ministerul Culturii și Cultelor, lucrările de conservare, consolidare și restaurare a monumentelor istorice, atunci când intervențiile sunt finanțate total sau parțial din fondurile alocate de Ministerul Culturii și Cultelor;
- 14.** asigură inspectia și controlul propriu la monumentele istorice privind starea lor de conservare și respectarea avizelor de specialitate emise, precum și controlul propriu al șantiierelor având drept obiect monumentele istorice, indiferent de regimul de proprietate și de grupa monumentului istoric, de natura operațiunilor și de sursa lor de finanțare;
- 15.** constată contravenții și aplică sancțiuni prin împuternicirile sale și ia măsurile corespunzătoare de sesizare a organelor de cercetare penală, în cazul infracțiunilor;
- 16.** instituie, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Registrul specialiștilor, Registrul experților și verificatorilor tehnici, precum și Registrul operatorilor economici din domeniul protejării monumentelor istorice;
- 17.** emite atestate pentru specialiștii și experții în domeniul protejării monumentelor istorice, în conformitate cu metodologia aprobată prin ordin al ministrului culturii și cultelor;
- 18.** reglementează pentru domeniul monumentelor istorice funcționarea operatorilor economici care au ca obiect de activitate efectuarea de cercetări, proiectarea și executarea de lucrări la monumente istorice, în conformitate cu metodologia aprobată prin ordin al ministrului culturii și cultelor;
- 19.** avizează reglementările, normele și metodologiile elaborate de autoritățile și instituțiile publice abilitate, privind:
  - a)** organizarea și funcționarea sistemului național de educație, formare, specializare și perfecționare a specialiștilor din domeniul protejării monumentelor istorice;
  - b)** prevenirea și stingerea incendiilor la monumente istorice;
  - c)** măsurile de protecție specială a monumentelor istorice în caz de conflict armat, de protecție împotriva actelor de terorism sau în situații de urgență;
  - d)** stabilirea planurilor și măsurilor de prevenire a distrugerilor cauzate de calamități sau dezastre naturale la monumente istorice;
  - e)** înlăturarea sau diminuarea factorilor poluanți la monumente istorice și în zonele de protecție a acestora;
  - f)** elaborarea cadastrului monumentelor istorice;
- 20.** avizează folosirea materialelor, tehnicilor și tehnologiilor noi pentru restaurarea monumentelor istorice;
- 21.** susține, în condițiile legii, programe și proiecte de revitalizare și punere în valoare a monumentelor istorice, hotărâște strategii și cofinanțează programe și publicații pentru animarea culturală și stimularea interesului public față de monumentele istorice;
- 22.** instituie și controlează amplasarea însemnului distinctiv care atestă regimul de monument istoric al unui bun imobil, în vederea protejării sale în timp de pace sau de conflict armat;
- 23.** colaborează cu organizațiile neguvernamentale, în condițiile legii, la realizarea de programe și proiecte de protecție a monumentelor istorice;

24. asigura functionarea, logistica, secretariatul si sediul Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice si, prin serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor, pentru comisiile regionale ale monumentelor istorice;
25. colaboreaza cu organismele internationale interesate si participa, în cooperare cu acestea, la finantarea programelor de protejare a monumentelor istorice, inclusiv a celor înscrise în Lista Patrimoniului Mondial;
26. exercita, în numele statului, dreptul de preemtiune asupra monumentelor istorice clasate în grupa A;
27. initiaza, la propunerea Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice si, dupa caz, a Comisiei Nationale de Arheologie, proiecte de hotarâre a Guvernului privind acordarea statutului de oras istoric sau sat istoric;
28. finanteaza editarea si publicarea Revistei monumentelor istorice si a Buletinului monumentelor istorice.

(2) În situatii de urgenta, stari potential generatoare de situatii de urgenta, situatii care privesc siguranta nationala sau în alte situatii exceptionale, Ministerul Culturii si Cultelor poate emite avize de urgenta pentru interventii asupra monumentelor istorice, fara consultarea Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice sau, dupa caz, a Comisiei Nationale de Arheologie, cu conditia ca interventiile sa fie reversibile.

(3) Pentru eliberarea avizelor prevazute la alin. (1) pct. 6 - 10 nu se percep taxe sau tarife.

(4) Pentru eliberarea atestatelor, avizelor si autorizatiilor prevazute la alin. (1) pct. 11, 17 si 18 se percep taxe si tarife, care se fac venit la Ministerul Culturii si Cultelor sau la serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor si se gestioneaza în regim extrabugetar, în conditiile legii, exclusiv pentru actiuni, proiecte si programe în domeniul monumentelor istorice.

(5) Nivelul taxelor si tarifelor care se percep potrivit alin. (3) se stabileste prin ordin al ministrului culturii si cultelor.

Art. 27. - (1) Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural National se reorganizeaza în Institutul National al Monumentelor Istorice ca institutie publica în subordinea Ministerului Culturii si Cultelor, finantat de la bugetul de stat si din venituri extrabugetare.

(2) Organizarea si functionarea Institutului National al Monumentelor Istorice se fac prin hotarâre a Guvernului, initiata de Ministerul Culturii si Cultelor, în termen de maximum 3 luni de la data intrarii în vigoare a prezentei legi, fara a afecta exercitiul financiar curent.

(3) Principalele atributii ale Institutului National al Monumentelor Istorice sunt:

a) actualizarea inventarului monumentelor istorice;

b) actualizarea periodica a Listei monumentelor istorice;

c) elaborarea normelor si metodologiilor specifice pentru domeniul monumentelor istorice, care se aproba prin ordin al ministrului culturii si cultelor;

d) elaborarea dosarelor pentru monumentele istorice propuse a fi incluse în Lista Patrimoniului Mondial;

e) gestionarea, în conditiile legii, a fondurilor destinate inventarierii, elaborarii normelor si metodologiilor pentru monumente istorice, investigatiilor, proiectelor-pilot, expertizelor tehnice, cercetarilor si studiilor specifice;

f) administrarea inventarului si fondului documentar al monumentelor istorice - care cuprinde: arhiva, fototeca, fondul cartografic si

biblioteca monumentelor istorice - care sunt proprietatea publica a statului român;

g) coordonarea activitatii serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor si a oficiilor de cadastru si publicitate imobiliara privind realizarea inventarului si a cadastrului de specialitate al monumentelor istorice, care au obligatia includerii monumentelor istorice în planurile cadastrale si în hartile topografice;

h) editarea Revistei monumentelor istorice si a Buletinului monumentelor istorice, precum si a altor publicatii de specialitate, pe orice tip de suport;

i) colaborarea cu Oficiul National al Monumentelor Istorice pentru completarea inventarului, editarea unor publicatii de specialitate si pentru punerea în valoare a monumentelor istorice;

j) elaborarea si actualizarea Listei monumentelor istorice distruse sau disparute;

k) gestionarea Registrului specialistilor, Registrului expertilor si verficatorilor tehnici, precum si a procedurilor si mecanismelor de atestare si înscriere în acestea în conformitate cu metodologia aprobata prin ordin al ministrului culturii si cultelor;

l) constituirea si actualizarea Registrului zonelor construite protejate.

(4) Institutul National al Monumentelor Istorice organizeaza si realizeaza si alte activitati aducatoare de venituri, specifice atributiilor sale, conform prevederilor legale, inclusiv prin încheierea de contracte cu persoane juridice sau fizice de specialitate, venituri pe care le gestioneaza în regim extrabugetar.

(5) Institutul National al Monumentelor Istorice preia în administrare la data înfiintarii sale întreaga documentatie a institutiilor care au functionat anterior în domeniul monumentelor istorice: Comisia Monumentelor Istorice, Directia Monumentelor Istorice, Directia Monumentelor Istorice si de Arta, Directia Patrimoniului Cultural National, Directia Economica si a Patrimoniului Cultural National, Directia Monumentelor, Ansamblurilor si Siturilor Istorice, Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural National.

(6) Institutul National al Monumentelor Istorice dezvolta inventarul si fondul documentar al monumentelor istorice, inclusiv prin achizitii.

(7) Institutiile publice cu atributii în domeniu colaboreaza cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor si cu Institutul National al Monumentelor Istorice pentru actualizarea inventarului si fondului documentar al monumentelor istorice si transmit acestora, la cerere, copii de pe documentele, studiile, cercetarile si publicatiile privind monumentele istorice de care dispun.

Art. 28. - (1) Oficiul National pentru Protejarea Patrimoniului se reorganizeaza în Oficiul National al Monumentelor Istorice, ca institutie publica cu personalitate juridica, în subordinea Ministerului Culturii si Cultelor, finantat din venituri extrabugetare si din alocatii de la bugetul de stat.

(2) Organizarea si functionarea Oficiului National al Monumentelor Istorice se fac prin hotarâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii si Cultelor, în termen de maximum 3 luni de la data intrarii în vigoare a prezentei legi, fara a afecta exercitiul financiar în curs.

(3) Principalele atributii ale Oficiului National al Monumentelor Istorice sunt:

- a) gestionarea, în condițiile legii, a fondurilor destinate cercetării, expertizării și executării lucrărilor de consolidare-restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice finanțate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor și încredințate prin transfer Oficiului Național al Monumentelor Istorice;
- b) fundamentarea, în conformitate cu normele privind creditarea, elaborate de Ministerul Culturii și Cultelor și aprobate prin hotărâre a Guvernului, a necesarului de credite; propunerea priorităților și evaluarea documentațiilor prezentate de persoanele de drept privat în vederea obținerii de credite fără dobândă, cu dobândă redusă sau cu dobândă piete, pentru efectuarea de lucrări de protejare la monumentele istorice deținute;
- c) gestionarea, prin acordarea de credite în conformitate cu prevederile lit. b), în regim extrabugetar, a sumelor provenite din aplicarea timbrului monumentelor istorice, precum și din alte surse cu aceeași destinație, obținute în condițiile legii; sumele încasate din rambursări de credite și plăți din dobânzi se utilizează în sistem revolving, cu același scop;
- d) administrarea, în numele Ministerului Culturii și Cultelor, a monumentelor istorice intrate cu orice titlu în proprietatea statului, altele decât cele administrate de alte instituții publice; propunerea eficientizării acestora prin promovarea de proiecte și programe de revitalizare, realizarea de parteneriate sau prin concesiune, dare în folosință gratuită ori închiriere, în condițiile legii;
- e) predarea documentațiilor pentru monumentele istorice la care au fost efectuate lucrări și recepții finale Institutului Național al Monumentelor Istorice, pentru actualizarea inventarului monumentelor istorice și arhivare;
- f) punerea la dispoziție Institutului Național al Monumentelor Istorice a documentelor și informațiilor deținute, necesare actualizării inventarului monumentelor istorice;
- g) elaborarea reglementărilor, normelor și metodologiilor specifice domeniului protejării monumentelor istorice privind conținutul-cadru al documentațiilor, tarifarea acestora, executarea lucrărilor, organizarea achizițiilor publice, contractarea și decontarea lucrărilor;
- h) editarea pe orice tip de suport și comercializarea materialelor privind protejarea și punerea în valoare a monumentelor istorice;
- i) organizarea și realizarea altor activități specifice atribuțiilor sale, aducătoare de venituri, conform prevederilor legale, inclusiv prin încheierea de contracte cu persoane juridice sau fizice de specialitate, pe care le gestionează în regim extrabugetar;
- j) gestionarea Registrului operatorilor economici din domeniul protejării monumentelor istorice, precum și a procedurilor și mecanismelor de atestare și înscriere în acesta, în conformitate cu metodologia aprobată prin ordin al ministrului culturii și cultelor.
- (4) Oficiul Național al Monumentelor Istorice preia la data înființării sale întreaga bază materială de execuție, bunuri mobile și imobile, care au aparținut instituțiilor cu activitate în domeniu - Direcția Patrimoniului Cultural Național, Direcția Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice, Centrul pentru Administrarea și Protecția Patrimoniului Cultural, respectiv Oficiul Național pentru Protejarea Patrimoniului.

Art. 29. - (1) În vederea realizării măsurilor de protejare a monumentelor istorice, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cadrul serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, prin ordin al ministrului culturii și

cultelor, se înființează și se stabilesc atribuțiile Serviciului monumentelor istorice, încadrat cu personal specializat în domeniu.

CAPITOLUL II

Organisme de specialitate

Art. 30. - (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi se reorganizează Comisia Națională a Monumentelor Istorice, organism științific de specialitate, fără personalitate juridică, cu rol consultativ în domeniul protejării monumentelor istorice, care funcționează pe lângă Ministerul Culturii și Cultelor.

(2) Comisia Națională a Monumentelor Istorice propune strategiile și avizarea metodologiilor, normativelor și măsurilor tehnico-științifice din domeniul protejării monumentelor istorice.

(3) Comisia Națională a Monumentelor Istorice este formată din 21 de membri, personalități, specialiști și experți atestați în domeniul protejării monumentelor istorice.

(4) Comisia Națională a Monumentelor Istorice este compusă din 21 de membri, este condusă de un președinte și 4 vicepreședinți și funcționează în baza propriului regulament de organizare și funcționare.

(5) Membrii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sunt numiți de ministrul culturii și cultelor la propunerea:

a) Academiei Române - 2 membri;

b) Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului - un membru;

c) Ministerului Educației și Cercetării - 2 membri;

d) organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice - un membru;

e) Ministerului Culturii și Cultelor - 15 membri, dintre care 8 propuși de comisiile regionale ale monumentelor istorice.

(6) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se elaborează Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și se aprobă prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

(7) Comisia Națională a Monumentelor Istorice poate alege ca membri de onoare ai săi specialiști din țară sau din străinătate, personalități științifice de recunoaștere internațională din domeniul cercetării și protejării monumentelor istorice; aceștia sunt propuși de președinte și sunt validați cu votul majorității simple a comisiei.

(8) Ministerul Culturii și Cultelor asigură mijloacele materiale și financiare necesare pentru funcționarea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Art. 31. - (1) Independența membrilor Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice în adoptarea propunerilor comisiei este garantată prin prezenta lege.

(2) Comisia Națională a Monumentelor Istorice își desfășoară activitatea prin lucrări în plen, în cadrul Biroului comisiei și pe secțiuni

de specialitate.

(3) Comisia Nationala a Monumentelor Istorice se constituie din 4 sectiuni pe domenii, conduse fiecare de un presedinte ales din rândul membrilor acestora pentru un mandat de 5 ani; presedintii de sectiuni devin vicepresedinti ai Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice.

(4) Presedintele Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice este numit prin ordin al ministrului culturii si cultelor.

(5) Presedintele împreuna cu vicepresedintii si secretarul formeaza Biroul Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice.

(6) Deciziile Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice, ale sectiunilor si ale Biroului Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice se iau de regula cu majoritatea simpla a voturilor, cu exceptia cazurilor prevazute în prezenta lege.

Art. 32. - (1) Presedintele Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice conduce activitatea acesteia si o reprezinta pe plan national si international; presedintele si vicepresedintii Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice fac parte din Consiliul stiintific al Institutului National al Monumentelor Istorice.

(2) Functia de secretar al Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice este îndeplinita de seful compartimentului de specialitate din cadrul Ministerului Culturii si Cultelor. Functiile de secretari ai sectiunilor de specialitate ale Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice sunt îndeplinite de specialisti din cadrul compartimentului de specialitate al Ministerului Culturii si Cultelor.

Art. 33. - (1) Comisia Nationala a Monumentelor Istorice are urmatoarele atributii:

a) propune aprobarea strategiei nationale privind protejarea monumentelor istorice, elaborata de Institutul National al Monumentelor Istorice;

b) formuleaza prioritatile privind lucrarile si masurile necesare pentru asigurarea protejarii monumentelor istorice, indiferent de situatia lor juridica si de sursa de finantare;

c) propune aprobarea, prin ordin al ministrului culturii si cultelor, a metodologiilor, normelor, normativelor si reglementarilor din domeniul protejarii monumentelor istorice, elaborate de Ministerul Culturii si Cultelor sau de institutiile specializate din subordinea acestuia;

d) propune clasarea, declasarea, neclasarea sau nedeclasarea si schimbarea grupei de clasare a monumentelor istorice;

e) propune criteriile de atestare a specialistilor si expertilor din domeniul protejarii monumentelor istorice, precum si criteriile de reglementare a activitatii operatorilor economici cu activitate în domeniul protejarii monumentelor istorice;

f) propune avizarea Planului de amenajare a teritoriului national - sectiunea "Zone construite protejate";

g) propune avizarea pentru sectiunile de specialitate din planurile privind amenajarea teritoriului care au ca obiect monumentele istorice sau zone construite protejate;

h) propune avizul privind studiile de fundamentare istorico-stiintifica pentru delimitarea zonelor de protectie a monumentelor istorice clasate în grupa A sau a zonelor construite protejate care cuprind monumente istorice clasate în grupa A, ale sectiunilor de specialitate

din planurile de amenajare a teritoriului si planurile urbanistice, precum si pentru proiectele de restaurare a monumentelor istorice clasate în grupa A;

i) propune avizul pentru studiile de fundamentare si sectiunile de specialitate din planurile urbanistice generale ale unitatilor administrativ-teritoriale si din planurile urbanistice zonale, precum si pentru planurile urbanistice de detaliu, care au ca obiect monumente istorice clasate în grupa A sau zone construite protejate care cuprind monumente istorice clasate în grupa A;

j) propune avizul pentru documentatiile privind interventiile asupra monumentelor istorice sau inscripționarea monumentelor istorice, având la baza texte avizate de organisme sau institutii stiintifice de specialitate;

k) propune avizul pentru interventii asupra imobilelor situate în zonele de protectie a monumentelor istorice si în zonele construite protejate, pentru care nu exista regulamente de constructie avizate conform art. 26 alin. (1) pct. 7;

l) propune monumente istorice pentru a fi incluse în Lista patrimoniului cultural si natural mondial, precum si în Lista patrimoniului mondial în pericol, elaborate de UNESCO;

m) propune avizarea folosirii unor materiale, tehnici si tehnologii noi pentru restaurarea monumentelor istorice, în baza documentatiilor de specialitate;

n) propune programe de pregatire a specialistilor, precum si planuri-cadru de învatamânt, de formare si specializare în domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) Atributiile Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice, mentionate la alin. (1) lit. d), g), j) si k), pot fi delegate comisiilor regionale ale monumentelor istorice, în conditiile stabilite de Regulamentul de organizare si functionare a Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice.

(3) Membrii Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice si ai comisiilor zonale ale monumentelor istorice primesc o indemnizatie lunara, pentru lunile în care comisiile se întrunesc, reprezentând 20% din indemnizatia lunara a unui secretar de stat, la care se adauga decontarea cheltuielilor de participare la lucrarile comisiilor.

Art. 34. - (1) Comisiile regionale ale monumentelor istorice se reorganizeaza în comisii zonale ale monumentelor istorice pe lângă serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor, în termen de 30 de zile de la data intrarii în vigoare a prezentei legi, ca organisme stiintifice de specialitate descentralizate ale Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice, fara personalitate juridica, cu rol consultativ în domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) Numarul, teritoriul de competenta, organizarea si functionarea comisiilor zonale ale monumentelor istorice sunt stabilite prin Regulamentul de organizare si functionare a Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice, aprobat prin ordin al ministrului culturii si cultelor.

(3) Comisiile zonale ale monumentelor istorice au câte 9 membri, iar presedintii acestora sunt membri ai Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice.

(4) Componenta comisiilor zonale ale monumentelor istorice se aproba prin ordin al ministrului culturii si cultelor la propunerea compartimentului de specialitate din Ministerul Culturii si Cultelor. în cadrul acestora vor fi inclusi arhitectii sefi ai judetelor,

respectiv arhitectul sef al municipiului Bucuresti.

(5) Comisiile zonale ale monumentelor istorice au urmatoarele atributii:

- a) fundamenteaza si propun elementele specifice strategiei regionale privind protejarea monumentelor istorice;
- b) formuleaza prioritatile pentru protejarea monumentelor istorice în plan regional, în vederea evaluarii si asigurarii fondurilor necesare;
- c) analizeaza si propun Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice clasarea sau declasarea monumentelor istorice din regiunile lor de competenta în grupa A sau B, dupa caz;
- d) propun avizul privind documentatiile de urbanism si amenajarea teritoriului pentru instituirea, delimitarea si reglementarea construirii zonelor de protectie a monumentelor istorice clasate în grupa B sau a zonelor construite protejate cu monumente istorice clasate în grupa B;
- e) propun avizarea studiilor de fundamentare din planurile de amenajare a teritoriului, planurile urbanistice generale, planurile urbanistice zonale ale localitatilor care cuprind monumente istorice clasate în grupa B;
- f) propun avizarea planurilor urbanistice de detaliu si a proiectelor de executie în zonele de protectie a monumentelor istorice din grupa A si în zonele protejate cu monumente istorice clasate în grupa A, pentru care exista reglementari avizate de Ministerul Culturii si Cultelor;
- g) propun avizul privind documentatiile tehnice care cuprind lucrari de cercetare, investigatii, expertize tehnice, proiecte tehnice si detalii de executie pentru monumentele istorice clasate în grupa B;
- h) propun avizul privind documentatiile pentru lucrari de întretinere si reparatii curente la monumentele istorice clasate în grupa A, care nu aduc modificari de arhitectura ori ale componentelor artistice, în conditiile în care lucrarile se executa cu materiale si tehnici de lucru specifice epocii de edificare a monumentului istoric;
- i) îndeplinesc alte atributii date în competenta, potrivit dispozitiilor prevazute în Regulamentul de organizare si functionare a Comisiei Nationale a Monumentelor Istorice.

Art. 35. - (1) În cadrul Ministerului Culturii si Cultelor se constituie, prin ordin al ministrului culturii si cultelor, în termen de 30 de zile de la data intrarii în vigoare a prezentei legi, un colectiv de control pentru activitatea de protejare a monumentelor istorice.

(2) Colectivul de control pentru activitatea de protejare a monumentelor istorice are urmatoarele atributii:

- a) controleaza, în conditiile legii, documentele si documentatiile de orice fel privind conservarea, restaurarea si protejarea monumentelor istorice;
- b) constata încalcareá prevederilor legale în domeniul conservarii, restaurarii si protejarii monumentelor istorice si propune luarea masurilor legale ce se impun;
- c) are acces, în conditiile legii, la orice monument istoric, precum si pe santierele de cercetare sau de conservare-restaurare a

monumentelor istorice; în acest scop, organele abilitate ale statului au obligația să sprijine personalul colectivului în exercitarea atribuțiilor;

d) face propuneri de sancționare, în condițiile legii, a abaterilor constatate.

(3) În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la alin. (2), colectivul de control pentru activitatea de protejare a monumentelor istorice are dreptul să solicite și să primească informații și documente, în condițiile legii, de la orice persoană fizică sau juridică, aceasta având obligația de a da curs solicitării în termen de 15 zile calendaristice de la data emiterii cererii.

TITLUL IV

Responsabilitățile proprietarilor de monumente istorice și
ale autorităților administrației publice locale

CAPITOLUL I

Obligațiile și drepturile proprietarilor de monumente istorice

Art. 36. - (1) În scopul protejării monumentelor istorice proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice sunt obligați:

a) să întrețină, să folosească și să exploateze imobilul numai cu respectarea prevederilor prezentei legi și a Obligației privind folosința monumentului istoric, conform art. 17;

b) să asigure paza, integritatea și protecția monumentelor istorice, să ia măsuri pentru prevenirea și stingerea incendiilor, să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, reparații curente și de întreținere a acestora în condițiile legii;

c) să înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, precum și primarul orașului ori al comunei respective despre orice modificări sau degradări în starea fizică a monumentelor istorice deținute și aflate în teritoriul unității administrativ-teritoriale;

d) așa înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, precum și primarul orașului sau al comunei respective despre descoperirea întâmplătoare a oricărui construcții, elemente de construcții, a unor piese de inventar fix ori mobil sau a unui vestigiu arheologic necunoscut anterior, asigurând păstrarea descoperirilor în condițiile legii, până la sosirea delegatului instituției de specialitate, dar nu pentru mai mult de 15 zile;

e) să asigure, în condițiile legii, accesul specialiștilor desemnați de Ministerul Culturii și Cultelor sau de direcțiile pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național, în vederea constatării stării de conservare sau pentru efectuarea de cercetări, inclusiv arheologice, de expertizare a monumentelor istorice și pentru operațiunile de evidență;

f) în cazul în care solicită descărcarea imobilului de sarcina arheologică, să finanțeze săpătură, cercetarea arheologică, elaborarea documentației aferente, conservarea și protejarea eventualelor vestigii descoperite cu ocazia efectuării cercetării arheologice;

g) să obțină avizele prevăzute de lege pentru toate intervențiile prevăzute la art. 23;

h) sa asigure efectuarea lucrarilor de conservare, consolidare, restaurare, precum si a oricaror alte lucrari, conform prevederilor legale, numai de catre persoane fizice sau juridice atestate în acest sens si sa prevada în contracte conditiile si termenele de executie cuprinse în avizul de specialitate;

i) sa respecte toate conditiile si termenele de executie cuprinse în avizul de specialitate atunci când executa ei însisi lucrari de întretinere curenta sau orice alte interventii, conform prevederilor prezentei legi;

j) sa permita, pe baza prevederilor contractuale, executarea interventiilor asupra monumentelor istorice detinute, în cazul în care acestea sunt initiate si finantate de persoane juridice abilitate în conditiile prezentei legi;

k) sa permita montarea si sa întretina însemnul distinctiv care marcheaza calitatea de monument istoric a imobilului;

l) sa obtina avizul directiei pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti, si sa asigure pe propria raspundere conditii corespunzatoare de vizitare, fotografiere, filmare, reproducere si de publicitate în cazul în care, la solicitarea lor, proprietarii introduc monumentele istorice în circuit public;

m) sa comunice directiei pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti, orice schimbare a titularului dreptului de proprietate, de administrare sau a altor drepturi reale, dupa caz, asupra monumentelor istorice.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1) lit. h), lucrarile de constructie ce fac obiectul autorizarii, la monumentele istorice de categorie B, cu exceptia lucrarilor la componentele artistice, pot fi efectuate si de persoane fizice sau juridice neatestate, cu conditia respectarii avizelor de specialitate.

(3) În cazul în care, în îndeplinirea obligatiilor prevazute la alin. (1) lit. e), proprietarii monumentelor istorice constata producerea unor pagube, acestia au dreptul la o justa despagubire, achitata în termen de 60 de zile de la constatare de catre institutiile care au realizat cercetarea sau expertizarea.

(4) Cu privire la înstrainarea, închirierea sau concesiunea imobilelor monumente istorice proprietarii acestora au urmatoarele obligatii:

a) sa înstiinteze în scris directia pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judeteana, respectiv a municipiului Bucuresti, despre intentia de a înstraina monumentul istoric, în vederea exercitarii dreptului de preemtiune al statului sau, dupa caz, al unitatii administrativ-teritoriale, în conditiile prezentei legi;

b) sa notifice viitorului proprietar, chirias sau concesionar regimul juridic al monumentului istoric pe care îl detine, precum si Obligatia privind folosinta monumentului istoric;

c) sa înstiinteze în scris directia pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judeteana, respectiv a municipiului Bucuresti, despre schimbarea proprietarului sau a administratorului în termen de 15 zile de la data încheierii contractelor, potrivit legii, si sa transmita acesteia o copie de pe acte.

Art. 37. - (1) Pentru protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea privata a persoanelor fizice sau juridice, Ministerul Culturii si Cultelor, serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor si autoritatile administratiei publice locale, dupa caz, pot asigura, la cererea proprietarilor, cu titlu gratuit, consultanta de specialitate, în conditiile legii.

(2) În cazul în care statul sau autoritățile publice locale acordă sprijin financiar, acesta constă în acoperirea parțială sau totală a costurilor studiilor și documentațiilor tehnice, precum și, după caz, ale lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice.

Art. 38. - (1) Contribuția financiară a statului, constând în sume alocate prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor cu destinația protejării monumentelor istorice, indiferent de detinator, poate să acopere total sau parțial costul lucrărilor de protejare a monumentelor istorice.

(2) Contribuția financiară a consiliilor județene, municipale, orașenești și comunale, după caz, poate să copere integral sau parțial costul lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice care fac parte din grupa B, precum și, individual sau prin cofinanțare, costul lucrărilor de protejare a monumentelor istorice care fac parte din grupa A, aflate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective.

(3) Contribuția financiară a statului și a autorităților administrației publice locale poate fi asigurată prin cofinanțare, precum și în parteneriat, inclusiv cu proprietarul sau cu alte persoane fizice sau juridice.

(4) Situațiile în care statul, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor menționate la alin. (1) - (3), proporția contribuției statului, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna, se stabilesc prin norme metodologice aprobate prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor și a Ministerului Finanelor Publice, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(5) În situațiile și în condițiile prevăzute la alin. (4), la data alocării sprijinului financiar în cuantumul contribuției statului sau a autorităților administrației publice locale asupra imobilului monument istoric în cauză se constituie o garanție imobiliară pentru o perioadă de 10 ani în favoarea statului, respectiv a unităților administrativ-teritoriale.

(6) Garanția imobiliară prevăzută la alin. (5) se recuperează în totalitate de la beneficiarul contribuției statului sau, după caz, a autorităților administrației publice locale, împreună cu dobânzile aferente, în situația în care bunul în cauză a fost înstrăinat de proprietar altei persoane decât statul sau autoritatea administrației publice locale înainte de împlinirea perioadei de 10 ani de la constituirea garanției imobiliare.

(7) Constituirea garanției imobiliare în favoarea statului sau a unităților administrativ-teritoriale este scutită de taxa de timbru.

(8) La data împlinirii termenului de 10 ani garanția imobiliară instituită asupra imobilului se stinge de drept.

Art. 39. - (1) Costul lucrărilor de proiectare, expertizare, conservare, reparare, consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice, indiferent de grupă în care sunt clasate, ori a altor imobile din ansambluri sau situri istorice, aflate în proprietate publică ori privată, incluse în programe de importanță națională sau internațională, stabilite prin hotărâre a Guvernului inițiate la propunerea ministerelor implicate în realizarea acestora, poate fi acoperit integral ori parțial de la bugetul de stat sau al unităților administrativ-teritoriale, prin bugetul ordonatorilor de credite care participă la realizarea programelor.

(2) Pentru acoperirea costului lucrărilor prevăzute la alin. (1) nu este obligatorie constituirea de garanții de către beneficiarii contribuției.

(3) Lucrarile prevazute la alin. (1) sunt lucrari de interes public national, pentru care nu se datoreaza taxa pentru eliberarea certificatului de urbanism si autorizatiei de construire.

Art. 40. - (1) Pentru stimularea protejarii monumentelor istorice, proprietarii persoane fizice care realizeaza pe cheltuiala proprie, integral sau partial, lucrari de întretinere, reparare, conservare, consolidare, restaurare, punere în valoare, precum si programe si proiecte culturale beneficiaza, în conditiile legii, de reducerea cu minimum 50% a cuantumurilor impozitelor si a taxelor aferente acestor lucrari cuvenite bugetelor locale.

Art. 41. - (1) Proprietarii imobilelor monumente istorice, definite potrivit art. 3 lit. a) din prezenta lege, sunt scutiti în totalitate de plata impozitului pe cladiri, cu exceptia spatiilor în care se desfasoara activitati economice sau comerciale.

(2) Pentru suprafata ocupata la sol de imobilele prevazute la alin. (1) nu se plateste impozitul pe teren.

(3) Potrivit legii, consiliile locale pot reduce impozitul pe suprafetele neconstruite ale terenurilor cu regim de monument istoric, în functie de suprafata afectata si de perioada punerii monumentelor istorice la dispozitie publicului pentru vizitare, precum si institutiilor specializate pentru cercetare.

Art. 42. - (1) Sunt scutite de la plata taxelor de timbru persoanele fizice sau juridice care dobândesc prin mostenire un bun imobil clasat ca monument istoric, utilizat ca locuinta sau pentru activitati necomerciale, si care se angajeaza în scris la directia pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national în al carei teritoriu de competenta se afla bunul imobil în cauza sa execute, în termen de 12 luni, lucrarile de restaurare si consolidare stabilite prin documentatie tehnica aprobata si avizata în conditiile legii.

(2) în situatii justificate si cu avizul directiei pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti, termenul prevazut la alin. (1) poate fi prelungit o singura data cu înca 12 luni.

(3) În cazul neîndeplinirii în conditiile si în termenele prevazute la alin. (1) si (2) a obligatiilor asumate de proprietar la dobândirea bunului, precum si în cazul înstrainarii bunului înainte efectuarii sau încheierii lucrarilor de consolidare sau restaurare, taxa de timbru se recupereaza prin directia generala a finantelor publice, pe baza notei de constatare a directiei pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti.

(4) Prevederile alin. (1) - (3) se aplica si celor care dobândesc prin donatie un bun imobil clasat ca monument istoric.

(5) În situatiile si în conditiile prevazute la alin. (4), la data alocarii sprijinului financiar în cuantumul contributiei statului sau a autoritatilor administratiei publice locale asupra imobilului monument istoric în cauza se constituie o garantie imobiliara pentru o perioada de 10 ani în favoarea statului, respectiv a unitatilor administrativ-teritoriale.

(6) Înstrainarea cu titlu gratuit sau oneros catre stat sau catre unitatile administrativ-teritoriale a monumentelor istorice este scutita de plata taxelor de timbru.

Art. 43. - Proprietarii de monumente istorice sunt scutiti de plata taxei de autorizare a interventiilor executate, în conformitate cu

dispozitiile prezentei legi, asupra monumentelor istorice detinute, în cazul în care utilizeaza bunul imobil numai pentru activitati necomerciale sau, în mod direct, numai pentru locuit.

Art. 44. - Proprietarii imobilelor din zona de protectie a monumentelor istorice beneficiaza de reducerea cu 50% a taxelor de autorizare pentru lucrarile pe care le finanteaza si care sunt necesare pentru pastrarea integritatii fizice si a cadrului construit sau natural al monumentelor istorice, astfel cum sunt ele reglementate prin documentatia de urbanism sau de amenajare a teritoriului, aprobata pentru zona de protectie respectiva, sau prin avizul directiei pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti.

CAPITOLUL II

Atribuțiile autorităților administrației publice locale

Art. 45. - (1) În vederea protejării monumentelor istorice si a respectării prevederilor legale în acest domeniu autoritatile administratiei publice locale au urmatoarele atributii:

- a) coopereaza cu organismele de specialitate si cu institutiile publice cu responsabilitati în domeniul protejării monumentelor istorice si asigura punerea în aplicare si respectarea deciziilor acestora;
  - b) asigura protejarea monumentelor istorice clasate, aflate în domeniul public sau privat al municipiului, respectiv orasului sau comunei, precum si a celor abandonate sau aflate în litigiu, alocând resurse financiare în acest scop;
  - c) coopereaza cu ceilalti proprietari sau administratori de monumente istorice;
  - d) se pot asocia între ele, precum si cu persoane fizice sau juridice pentru realizarea unor lucrari de protejare a monumentelor istorice si pot înfiinta în acest scop institutii si servicii publice de interes local;
  - e) participa la finantarea lucrarilor de protejare a monumentelor istorice, prevazând distinct sumele necesare în acest scop în bugetele pe care le administreaza;
  - f) cuprind în programele de dezvoltare economico-sociala si urbanistica, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea monumentelor istorice, elaboreaza, actualizeaza si aproba documentatiile de amenajare a teritoriului si urbanism privind monumentele istorice sau zonele protejate care contin monumente istorice;
  - g) iau masurile tehnice si administrative necesare în vederea prevenirii degradării monumentelor istorice;
  - h) includ în structura aparatului propriu compartimente specializate sau, dupa caz, posturi ori sarcini de serviciu precise în domeniul protejării monumentelor istorice; i) elaboreaza planurile anuale de gestiune si protectie a monumentelor istorice de pe teritoriul unitatii administrativ-teritoriale care sunt înscrise în Lista Patrimoniului Mondial si asigura monitorizarea acestora prin personalul propriu.
- (2) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia sa realizeze studiile de fundamentare, delimitare si instituire a zonelor de

protecție a monumentelor istorice, folosind numai personal de specialitate atestat.

Art. 46. - (1) Pentru protejarea monumentelor istorice din unitățile administrativ-teritoriale de competență consiliile locale au următoarele atribuții:

- a) colaborează cu direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, furnizând acesteia toate informațiile actualizate din domeniul protejării monumentelor istorice;
- b) în vederea întocmirii sau modificării planurilor urbanistice generale sau a planurilor urbanistice zonale ale localităților, asigură elaborarea documentației pentru delimitarea zonelor de protecție a monumentelor istorice;
- c) prevăd, în termen de 12 luni de la clasarea monumentelor istorice, fondurile bugetare necesare pentru elaborarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului și a regulamentelor aferente;
- d) elaborează regulamentele de urbanism pentru zonele de protecție a monumentelor istorice și pentru zonele construite protejate și le aprobă numai pe baza și în condițiile avizului Ministerului Culturii și Cultelor sau al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, după caz;
- e) elaborează sau, după caz, aprobă programe ori măsuri administrative, bugetare sau fiscale speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice și a zonelor protejate din municipiul, orașul sau comuna respectivă, cu respectarea avizului Ministerului Culturii și Cultelor sau al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor, după caz;
- f) la solicitarea direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județean, respectiv a municipiului București, împreună cu organele de poliție, interzic circulația vehiculelor grele și transportul de materiale explozive în zona de protecție a monumentelor istorice;
- g) colaborează cu compartimentele specializate ale altor autorități ale administrației publice locale în cazul în care monumentele istorice și zonele de protecție a acestora se află pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale.

(2) La data emiterii autorizațiilor de construcție sau de desființare, pentru lucrări ce urmează a se executa la monumente istorice, în zonele de protecție a acestora sau în zonele construite protejate, autoritățile emitente ale autorizațiilor transmit copii ale acestor documente serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 47. - Primarul are următoarele atribuții specifice:

- a) verifică existența tuturor avizelor de specialitate în domeniul monumentelor istorice și conformitatea autorizației cu prevederile acestora, precum și îndeplinirea dispozițiilor cuprinse în Obligația privind folosința monumentului istoric, conform prevederilor legale, asigură menționarea în autorizație a tuturor condițiilor continute în avize la autorizarea lucrărilor asupra monumentelor istorice și asupra imobilelor situate în zonele lor de protecție, respectiv la eliberarea pentru acestea a autorizației de funcționare;
- b) ia măsuri pentru autorizarea cu prioritate a documentațiilor tehnice care se referă la intervenții asupra monumentelor istorice;

c) dispune oprirea oricaror lucrari de construire sau de desfiintare în situatia descoperirii de vestigii arheologice, hotaraste si, dupa caz, organizeaza paza acestora si anunta în cel mai scurt timp directia pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetean, respectiv a municipiului Bucuresti;

d) asigura prin aportul propriu de specialitate si în colaborare cu directia pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetean, respectiv a municipiului Bucuresti, aplicarea însemnelor distinctive si a siglelor de monumente istorice si controleaza întretinerea lor de catre proprietar;

e) asigura paza si protectia monumentelor istorice aflate în domeniul public si privat al statului si al unitatilor administrativ-teritoriale, precum si ale monumentelor istorice abandonate sau aflate în litigiu, semnalând de urgenta directiei pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti, orice caz de nerespectare a legii;

f) asigura efectuarea, împreuna cu serviciile publice de pompieri, de actiuni de prevenire si stingere a incendiilor la monumente istorice.

Art. 48. - Consiliile judetene si Consiliul General al Municipiului Bucuresti au urmatoarele atributii:

a) coopereaza cu directia pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetean, respectiv a municipiului Bucuresti, comunicând toate informatiile referitoare la monumentele istorice aflate în teritoriul lor de competenta; faciliteaza comunicarea dintre directiile pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti, si consiliile locale ale oraselor si comunelor din teritoriul judetelui, respectiv ale sectoarelor în cazul municipiului Bucuresti;

b) initiaza, cu avizul Ministerului Culturii si Cultelor, procedura de expropriere pentru cauza de utilitate publica în vederea protejării monumentelor istorice, în situatiile si cu respectarea conditiilor prevazute de lege;

c) sprijina si îndruma activitatea consiliilor locale ale comunelor sau ale oraselor, care nu au organizate servicii în domeniu sau posturi specializate în aparatul propriu pentru protejarea monumentelor istorice înscrise în Lista monumentelor istorice din grupa B si aflate pe teritoriul administrativ al acestora;

d) elibereaza autorizatii de construire sau de desfiintare pentru monumente istorice si pentru imobile aflate în zona de protectie a monumentelor istorice sau în zonele construite protejate, numai pe baza si în conditiile avizului Ministerului Culturii si Cultelor sau ale serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii si Cultelor, dupa caz.

TITLUL V

Finanțarea protejării monumentelor istorice

Art. 49. - (1) Protejarea monumentelor istorice se finanteaza de proprietarii sau detinatorii acestora si poate fi cofinantata din fonduri asigurate de la bugetul de stat, bugetele locale sau din alte surse.

(2) Lucrarile de cercetare, de expertizare, de proiectare si de executie care se efectueaza la monumente istorice si care sunt finantate

din fonduri publice sunt supuse regimului general de atribuire a lucrarilor publice, de proiectare si executie, potrivit legislatiei privind achizitiile publice.

Art. 50. - (1) Autoritatile administratiei publice locale sunt obligate sa prevada în bugetele proprii fondurile necesare în vederea protejarii monumentelor istorice aflate în proprietatea publica sau privata a unitatilor administrativ-teritoriale.

(2) Autoritatile publice centrale prevad în bugetele proprii fondurile aprobate prin bugetul de stat pentru protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea publica sau privata a statului, pe care le administreaza.

(3) În bugetul Ministerului Culturii si Cultelor se prevad:

a) credite bugetare necesare pentru finantarea lucrarilor la monumentele istorice aflate în administrarea Oficiului National al Monumentelor Istorice;

b) credite bugetare necesare în vederea finantarii sau cofinantarii lucrarilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea publica a statului sau a unitatii administrativ-teritoriale;

c) credite bugetare destinate finantarii sau cofinantarii lucrarilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat.

(4) Din veniturile realizate din vânzarea de bilete si din taxe de închiriere a terenului, ca urmare a organizarii unor manifestari de genul spectacolelor, târgurilor sau parcurilor de distractii, un procent de 1% se vireaza catre proprietarul sau titularul dreptului de administrare, dupa caz, al monumentului istoric în a carui zona de protectie se organizeaza manifestarea; sumele astfel obtinute vor fi utilizate exclusiv pentru finantarea lucrarilor de protejare a monumentului istoric în cauza.

Art. 51. - (1) În termen de 90 de zile de la data intrarii în vigoare a prezentei legi se instituie timbrul monumentelor istorice, care este gestionat, în conditiile legii, de Ministerul Culturii si Cultelor prin Oficiul National al Monumentelor Istorice.

(2) Cuantumul timbrului monumentelor istorice si modalitatile de percepere, încasare, virare, utilizare si evidentiere a sumelor rezultate din aplicarea acestuia se stabilesc prin norme metodologice elaborate de Ministerul Culturii si Cultelor în colaborare cu Ministerul Finantelor Publice si aprobate prin hotarâre a Guvernului.

(3) Timbrul monumentelor istorice este obligatoriu pentru:

a) cartile postale ilustrate, plicurile, marcile postale, hartile, pliantele, brosurile, revistele, ghidurile turistice, cartile, albumele, atlasele, enciclopediile, filmele artistice si documentare, casetele video, compact-discurile, diapozitivele, videoclipurile, cardurile bancare si cartelele telefonice comercializate în România, reprezentând monumente istorice individualizate sau în ansambluri, prin imagini fotografice sau reprezentari grafice de interior sau exterior;

b) biletele de intrare, inclusiv taxele de fotografiere sau de filmare, pentru monumentele istorice puse la dispozitie publicului, în totalitate ori în parte, aflate în proprietatea sau în folosinta persoanelor juridice de drept privat care desfasoara activitati economice;

c) biletele de intrare la manifestarile culturale, sportive sau de agrement, târguri si expozitii desfasurate în spatii situate în zona de protectie a acestora sau în zonele construite protejate;

d) activitatile de cazinou, jocuri de noroc si jocuri mecanice.

(4) Timbrul monumentelor istorice se percepe de la operatorii economici, editori sau producatori, de la proprietari, titulari ai dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra imobilelor situate în zona de protectie a monumentelor istorice în zonele construite protejate sau de la beneficiarii veniturilor realizate, dupa caz.

(5) Se excepteaza de la plata timbrului muzeele care functioneaza în cladiri monumente istorice sau în zone de protectie ale acestora.

(6) Prin derogare de la prevederile alin. (3) si (4), pot fi exceptati de la plata taxei timbrului monumentelor istorice operatorii economici care, prin activitatile pe care le desfasoara, contribuie la protejarea monumentelor istorice cu o suma cel putin egala celei pe care o datoreaza la plata taxei timbrului monumentelor istorice.

Art. 52. - (1) Fondurile obtinute din aplicarea timbrului monumentelor istorice se utilizeaza de catre Oficiul National al Monumentelor Istorice în mod exclusiv pentru:

a) acordarea de credite în conditiile art. 28 alin. (3) lit. b) si c), cu prioritate pentru lucrari de interventie urgenta la monumente istorice, în functie de strategia protejarii monumentelor istorice;

b) finantarea elaborarii de reglementari tehnico-economice, de norme si metodologii privind elaborarea de documentatii specifice, executarii de lucrari, realizarii de achizitii, contractarii si decontarii de lucrari privind monumentele istorice;

c) finantarea unor amenajari în vederea pregatirii monumentelor istorice pentru vizitare gratuita, precum si pentru realizarea unor programe sau proiecte culturale.

(2) Cuantumul timbrului monumentelor istorice se stabileste prin hotarâre a Guvernului si se actualizeaza, anual, prin ordin al ministrului culturii si cultelor.

TITLUL VI

Sanctiuni

Art. 53. - Fîncalcarea dispozitiilor prezentei legi atrage, dupa caz, raspunderea civila, administrativa, materiala, disciplinara, contraventionala sau penala.

Art. 54. - (1) Desfiintarea neautorizata, distrugerea partiala sau totala, exproprierea fara avizul Ministerului Culturii si Cultelor, degradarea, precum si profanarea monumentelor istorice constituie infractiuni si se sanctioneaza conform legii.

(2) În toate cazurile prevazute la alin. (1) faptuitorul este obligat la recuperarea materialului degradat si la reconstituirea

monumentului sau a partilor de monument lezat, conform avizelor prevazute de prezenta lege.

Art. 55. - (1) Constituie contraventii la regimul de protejare a monumentelor istorice urmatoarele fapte, daca, potrivit legii, nu constituie infractiuni:

a) executarea de lucrari asupra unui imobil dupa declansarea procedurii de clasare sau asupra unui monument istoric, fara avizul Ministerului Culturii si Cultelor;

b) încălcarea de catre proprietar sau de catre titularul dreptului de administrare a unui monument istoric a obligatiilor prevazute la art. 36;

c) nevirarea contravalorii timbrului monumentelor istorice, precum si a taxelor si tarifelor prevazute de prezenta lege;

d) organizarea manifestarilor prevazute la art. 9 alin. (5) si (6), în lipsa acordului autoritatii competente;

e) neprecizarea în certificatul de urbanism a necesitatii obtinerii avizului Ministerului Culturii si Cultelor sau a serviciilor deconcentrate ale acestuia, dupa caz, pentru lucrarile propuse la monumente istorice în zona de protectie a acestora ori în zonele protejate;

f) eliberarea autorizatiilor de construire sau de desfiintare pentru lucrari la monumente istorice în zonele protejate, fara avizul Ministerului Culturii si Cultelor ori al serviciilor deconcentrate, dupa caz.

(2) Contravențiile prevazute la alin. (1) lit. a), e) si f) se sanctioneaza cu amenda de la 5.000 lei la 10.000 lei, iar cele mentionate la alin. (1) lit. b) - d) se sanctioneaza cu amenda de la 4.000 lei la 8.000 lei.

(3) Contravențiile la regimul de protejare a monumentelor istorice se prescriu în termen de 3 ani de la data savârșirii lor.

Art. 56. - Nivelul amenzilor prevazute la art. 55 poate fi actualizat prin hotarâre a Guvernului.

Art. 57. - (1) Contravențiile se constata si amenzile se aplica de specialistii directiilor pentru cultura, culte si patrimoniul cultural national judetene, respectiv a municipiului Bucuresti, de împuternicitii Ministerului Culturii si Cultelor, de inspectorii teritoriali ai Inspectoratului de Stat în Constructii sau de inspectorii Ministerului Finantelor Publice, dupa caz.

(2) Pentru contravențiile prevazute la art. 55 alin. (1) lit. a) si b) constatarea si aplicarea amenzilor se pot face si de catre primar, presedintele consiliului judetean si împuternicitii acestora sau de catre organele de politie, dupa caz.

Art. 58. - Contravențiilor prevazute la art. 55 le sunt aplicabile dispozitiile Ordonantei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 180/2002, cu modificarile si completarile ulterioare.

TITLUL VII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 59. - Până la instituirea zonei de protecție a fiecărui monument istoric potrivit art. 9 se considera zona de protecție suprafața delimitată cu o rază de 100 m în localități urbane, 200 m în localități rurale și 500 m în afara localităților, măsurată de la limita exterioară, de jur-împrejurul monumentului istoric.

Art. 60. - (1) Lista cuprinzând monumentele, ansamblurile și siturile istorice, aprobată de Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice în anii 1991 - 1992, cu modificările și completările ulterioare, rămâne în vigoare. În termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Institutul Național al Monumentelor Istorice va actualiza Lista monumentelor istorice, potrivit atribuțiilor stabilite prin art. 27 alin. (3).

(2) Serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor sunt obligate să înștiințeze, în scris, proprietarii sau titularii drepturilor reale asupra monumentelor istorice despre regimul juridic special al imobilelor în cauză și să le transmită obligația privind folosința monumentului istoric.

Art. 61. - La data intrării în vigoare a prezentei legi alineatul (2) al articolului 10 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 29 noiembrie 1995, se modifică după cum urmează:

"(2) Sunt, de asemenea, exceptate de la vânzare locuințele care au avut destinația de case de oaspeți, de protocol, precum și cele folosite ca reședințe pentru foști și actualii demnitari."

Art. 62. - La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 228 din 24 noiembrie 2000 privind protejerea monumentelor istorice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 616 din 30 noiembrie 2000, precum și orice alte prevederi contrare.

NOTĂ - Reproducem mai jos prevederile art. III și IV din Legea nr. 259/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejerea monumentelor istorice, care nu sunt încorporate în textul republicat al Legii nr. 422/2001 și care se aplică în continuare ca dispoziții proprii ale Legii nr. 259/2006.

"ART. 3

în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cadrul Inspectoratului General al Poliției Române din Ministerul Administrației și Internelor se organizează structuri specializate în prevenirea, descoperirea și urmărirea faptelor ilegale care privesc monumentele istorice, zonele de protecție ale acestora, precum și zonele construite protejate.

ART. 4

În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, autoritățile administrației publice centrale și locale comunică Ministerului Culturii și Cultelor monumentele istorice și zonele de protecție pe care le propun în vederea declarării de interes public național sau local, potrivit legii."

[DCCPCNJ Timis:](#) [Despre noi](#) [Personal](#) [Organigramă](#) [Legislație](#)

2008: [Programe și proiecte culturale proprii](#)

Ultima actualizare: 10/24/2012 09:43:02
